

ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

ดร.สรिता เจือศรีกุล
นายณัฐวุฒิ ศศิสกุลรักษ์
นางสาวพัชรพลัย รามนัญญ์

ผู้ตรวจ

ผศ. ดร.อำไพ ตีรณสาร
ผศ. ดร.สุรสิทธิ์ ศรีสมุทร
ดร.จินตนา อนุวัฒน์

บรรณาธิการ

ผศ. ดร.วิสูตร โพธิ์เงิน
ดร.อำมรงค์ บุญราษฎร์

ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๘

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวนพิมพ์ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN : 978-616-606-173-4

รหัสสินค้า ๑๒๑๕๐๒๙

A* อักษร
www.aksorn.com

จัดพิมพ์และจำหน่ายทั่วประเทศโดย
บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจก. จำกัด
142 ถนนตะนาว เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
โทร. 0 2622 2999 (อัตโนมัติ 20 คู่สาย)

พิมพ์ที่: บริษัท ไทยรับแปล จำกัด โทร. 0 2903 9101-6

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามมิให้ทำซ้ำ คัดลอก เลียนแบบ ทำสำเนา สแกน จำลองมาจากต้นฉบับ หรือแปลเป็นรูปแบบอื่น
ในวิธีการต่าง ๆ ทุกรูปแบบ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน และห้ามใช้หรือขโมยลิขสิทธิ์ส่วนใดส่วนหนึ่ง
เพื่อวัตถุประสงค์ในการฝึก พัฒนา เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) หรือระบบเทคโนโลยีอื่น ๆ

คำนำ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน **ศิลปะ ป.๒** เล่มนี้ จัดทำขึ้นสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยดำเนินการจัดทำให้สอดคล้องตามกรอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ครอบคลุมตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางทุกประการ โดยมีการแบ่ง หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

บูรณาการ ๓ สาระ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชม และเห็นคุณค่าความงามของศิลปะทั้ง ๓ สาระ ที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน และหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่ต้องบูรณาการทักษะความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ด้วยการศึกษาผลงานศิลปะในท้องถิ่นที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนเกิดสุนทรียภาพและเห็นคุณค่าของศิลปะใน ท้องถิ่นต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกันทั้ง ๓ ศาสตร์

สาระทัศนศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒-๔ ผู้เรียนจะได้สังเกตความงามรอบตัว รู้จักงานทัศนศิลป์ ในชีวิตประจำวัน และถ่ายทอดเรื่องราวง่าย ๆ เป็นงานทัศนศิลป์ทั้ง ๒ มิติ และ ๓ มิติ อย่างสร้างสรรค์

สาระดนตรี หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕-๖ ผู้เรียนจะได้รู้จักสัสนและคุณสมบัติของเสียง จังหวะเพลง การร้องเพลง ดนตรีในท้องถิ่น รวมถึงมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางดนตรีอย่างสนุกสนาน

สื่อนาฏศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗-๘ ผู้เรียนจะได้ฝึกการเคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ ได้แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์อย่างอิสระ ได้แสดงท่าทางเพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด ได้แสดงท่าทางประกอบจังหวะเพลง รวมถึงฝึกเล่นการละเล่นพื้นบ้าน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ของท้องถิ่นได้

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน **ศิลปะ ป.๒** เล่มนี้ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้ปฏิบัติกิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง สามารถ สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งจะพัฒนาการเรียนรู้จนเต็มศักยภาพตามความถนัดและความสนใจ พัฒนาผู้เรียนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม เกิดความซาบซึ้ง มีสุนทรียภาพ มองเห็นคุณค่าความสำคัญของผลงานศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ สามารถใช้กระบวนการ ทางศิลปะในการแสดงออกผ่านศิลปะแขนงต่าง ๆ ทั้งทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ได้อย่างอิสระและ สร้างสรรค์

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน **ศิลปะ ป.๒** เล่มนี้ จะเป็นสื่อ การเรียนการสอนที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอนวิชาศิลปะ เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ทุกประการ

คณะผู้จัดทำ

คำชี้แจง ในการใช้สื่อ

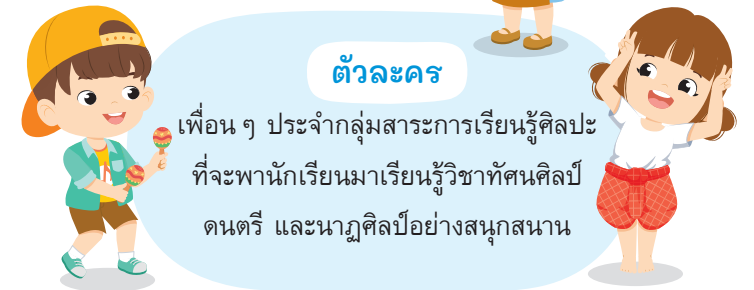
หน้าหน่วยการเรียนรู้

ภาพสถานการณ์ที่สามารถ พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน พร้อมคำถาม เพื่อกระตุ้น ความสนใจและความคิด ก่อนเข้าสู่บทเรียน

Concept และตัวชี้วัด

- ความคิดรวบยอดที่ผู้เรียนจะได้จาก หน่วยการเรียนรู้
- ตัวชี้วัดของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ครบตามหลักสูตรแกนกลางฯ พุทธศักราช ๒๕๕๑

ตัวละคร

เพื่อน ๆ ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ที่จะพานักเรียนมาเรียนรู้วิชาทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์อย่างสนุกสนาน

กิจกรรมการเรียนรู้

ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมใน การเรียนผ่านการปฏิบัติด้วย กิจกรรมที่หลากหลายและ น่าสนใจ

เนื้อหา

นำเสนอเนื้อหาให้สนุก น่าสนใจ และเหมาะสม กับการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้น

ขยายความรู้

ขยายรายละเอียดของเนื้อหาความรู้ เพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อต่าง ๆ

Trick

เกร็ดสำหรับการปฏิบัติ ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะทางศิลปะและสามารถปฏิบัติตามได้

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

ศิลปะในชีวิตประจำวัน

๒

ทัศนศิลป์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

งานทัศนศิลป์ท้องถิ่นไทย

๑๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

ทัศนธาตุแปลงกาย

๒๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ๓ มิติ

๔๐

ดนตรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

รู้จักสีสันทันของเสียง

๖๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

สนุกกับกิจกรรมดนตรี

๗๔

นาฏศิลป์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗

เพลินไปกับการเคลื่อนไหว

๙๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

สนุกกับการละเล่นพื้นบ้าน

๑๑๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙

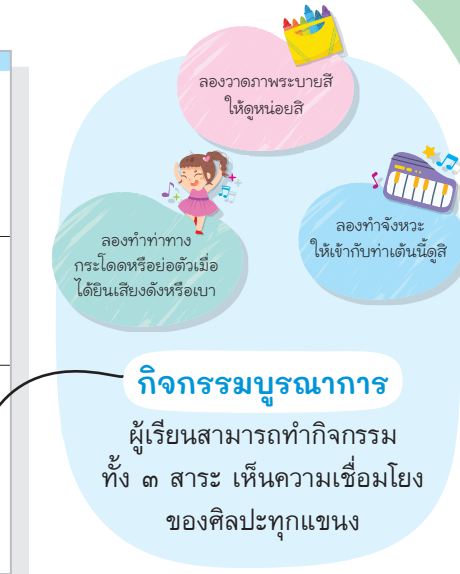
ศิลปะในท้องถิ่น

๑๓๒

บรรณานุกรม

๑๔๐

หมายเหตุ: หมายถึง หน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการ ๓ สาระ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้แก่ ทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

วัดและประเมินผลของผู้เรียนท้ายหน่วยการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้นำทักษะความรู้ไปปฏิบัติจริงในสถานการณ์ที่กำหนดให้

ศิลปะในชีวิตประจำวัน

วันนี้ฉันใส่ชุดสวย
มาร่วมกิจกรรมวันกีฬาสี
ของโรงเรียน

เรามาเต้นตามจังหวะ
ให้สนุกสนานกันเถอะ

ทุกคนช่วยกัน
ส่งเสียงร้องเพลง
ให้เต็มทีนะคะ

SPORTS DAY

Concept

- ศิลปะเป็นสิ่งที่มนุษย์นำมาใช้เพื่อแสดงออกทางความคิด จินตนาการ รวมถึงสื่อสารเรื่องราว อารมณ์ และความรู้สึกต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์
- ในชีวิตประจำวันของเราล้วนมีงานศิลปะเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ เนื่องจากเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและช่วยจรรโลงจิตใจ
- เราควรเห็นคุณค่าและความสำคัญของศิลปะ และเลือกนำมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ศ ๑.๒ ป.๒/๑
ศ ๒.๑ ป.๒/๔
ศ ๓.๑ ป.๒/๒, ๓, ๔

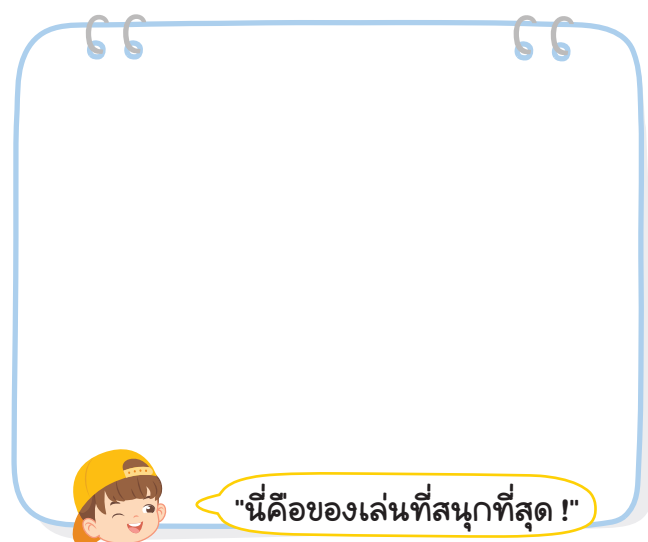

๑ ศิลปะในชีวิตประจำวัน

ในชีวิตประจำวันของเราจะพบเห็นงานศิลปะที่อยู่ใกล้ตัวเสมอ เช่น เครื่องประดับ เครื่องแต่งกาย ของเล่น ของใช้ ตุ๊กตา อาคารบ้านเรือน ซึ่งผลงานเหล่านี้มนุษย์ล้วนสร้างขึ้นให้มีความสวยงาม น่าชม น่าใช้ และมีส่วนทำให้สิ่งแวดล้อมรอบตัวเกิดความสุขมากยิ่งขึ้น

หลับตาและนึกถึงสิ่งที่ยากให้มีจริง แล้ววาดภาพระบายสีตามจินตนาการ

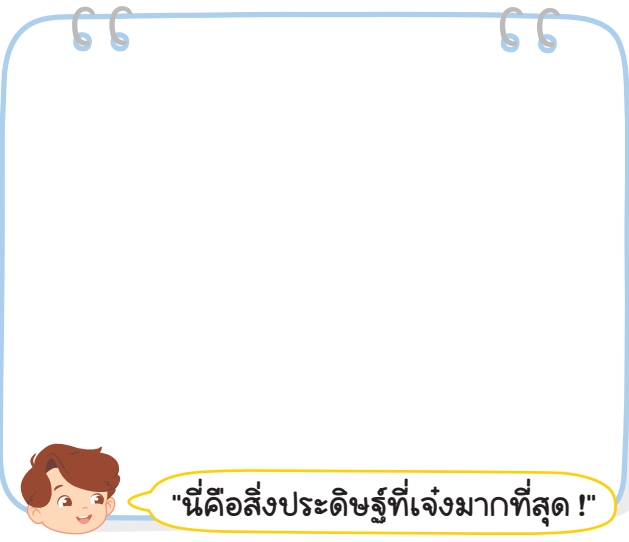
"นี่คือของเล่นที่สนุกที่สุด!"

"นี่คือบ้านที่น่าอยู่ที่สุด!"

"นี่คือเสื้อผ้าที่สวยงามที่สุด!"

"นี่คือสิ่งประดิษฐ์ที่เจ๋งมากที่สุด!"

เพื่อนๆ คิดว่าถ้ารอบตัวเรามีสิ่งเหล่านี้จะดีขนาดไหนนะ

นอกจากงานศิลปะจะปรากฏให้เห็นผ่านสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวแล้ว เรายังพบเห็นงานศิลปะในรูปแบบของเสียงเพลงที่มีความไพเราะและน่าฟัง ซึ่งในชีวิตประจำวันเราจะได้ยินเสียงดนตรีหรือเพลงที่ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย เช่น เพลงในวันสำคัญ เพลงประจำท้องถิ่น เพลงประกอบการ์ตูน ซึ่งเสียงดนตรีและเพลงต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนทำให้เราเกิดความสุขสนานและเพลิดเพลิน

เรามาร้องเพลงจากกิจกรรมในภาพกันเถอะ

เพลง

เพลง

เพลง

เพลง

วันนี้เพื่อนๆ ได้ยินเพลงอะไรบ้าง
ออกมาร้องให้ฟังหน่อยครับ

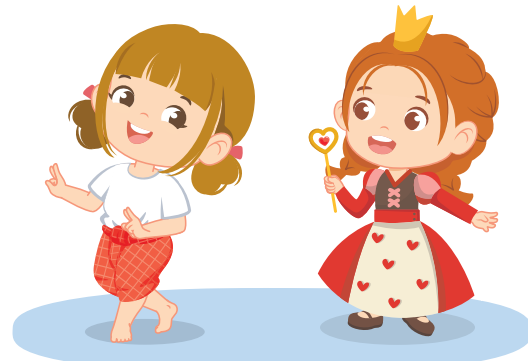
อย่าลืมเคลื่อนไหวร่างกาย
ตามเพลงกันด้วยนะคะ

เมื่อได้ยินเสียงดนตรีที่มีความสนุกสนาน เราอาจเคลื่อนไหวร่างกายไปตามเสียงดนตรีที่ได้ยินอย่างอิสระ ซึ่งการเคลื่อนไหวร่างกาย นอกจากจะทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน ยังสามารถนำมาใช้เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด ถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกให้ผู้อื่นเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในชีวิตประจำวันของเรานั้นสามารถเคลื่อนไหวร่างกายผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจได้อย่างหลากหลาย เช่น

การเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย

การแสดงนาฏศิลป์และละคร

จับคู่กับเพื่อน แล้วผลัดกันแสดงท่าทางโดยไม่ใช้คำพูดเพื่อให้เพื่อนทายคำ

สวัสดี

เดิน

ดีใจ

ปวดท้อง

เหนื่อย

กระต่าย

นอนหลับ

กลัว

รับประทานอาหาร

กระโดดตบ

เห็นไหมคะว่า เราสามารถแสดงท่าทาง การเคลื่อนไหวเพื่อสื่อความหมาย ถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกได้ โดยไม่ใช้คำพูด

ขยาย
ความรู้

ละครใบ้เป็นการแสดงที่ผู้แสดงจะถ่ายทอดเรื่องราวผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย การเดิน และการแสดงสีหน้า ในการสื่อความหมายเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีบทพูด ทำให้สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้ชมได้

๒ คุณค่าของศิลปะ

ศิลปะเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาจากความคิดสร้างสรรค์ มีส่วนสำคัญที่ช่วยให้ชีวิตของมนุษย์ทุกคนเกิดสุนทรียภาพ ดังนั้น เราควรเห็นคุณค่า ความสำคัญ และชื่นชมในผลงานศิลปะแขนงต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว

สำหรับงานศิลปะแขนงทัศนศิลป์มีคุณค่าและความสำคัญต่อมนุษย์ในหลายประการ เช่น

ช่วยให้เป็นคน **ช่างสังเกต** และมีความละเอียดอ่อน ต่อความงามของเส้น สี รูปร่าง

ช่วย **แสดงออก** ทางความคิด อารมณ์ และความรู้สึก อย่างสร้างสรรค์

ช่วยให้รู้จัก **ใช้เวลาว่าง** ให้เกิดประโยชน์

ทำให้มีความ **ซาบซึ้ง** ในวัฒนธรรม ที่สะท้อนผ่าน ผลงานศิลปะ

ช่วยเสริมสร้าง **สมาธิ** ให้จดจ่อ กับการทำงาน

ช่วยสร้างความ **มั่นใจ** และ ความภาคภูมิใจในผลงาน ของตนเอง

ส่งเสริมพัฒนาการของ ร่างกาย **ฝึกกล้ามเนื้อมือ และตา** ให้สัมพันธ์กัน

นอกจากงานทัศนศิลป์แล้ว งานศิลปะแขนงดนตรีและนาฏศิลป์ก็มีความสำคัญต่อมนุษย์เช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็น

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

สมรรถนะสำคัญสำหรับผู้เรียน	
ความสามารถด้าน	✓ การสื่อสาร
✓ การคิด	○ การแก้ปัญหา
✓ การใช้ทักษะชีวิต	○ การใช้เทคโนโลยี

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๔ คน จัดการแสดงในวันสำคัญ เช่น วันกักตวง วันขึ้นปีใหม่ วันเด็กแห่งชาติ โดยร่วมกันฝึกซ้อมร้องเพลง ออกแบบท่าทางประกอบเพลง พร้อมทั้งแต่งตัวและนำสิ่งของต่าง ๆ มาตกแต่งฉากให้สวยงาม

๑. กลุ่มของฉันเลือกเพลง
สำหรับร้องในวัน

๒. ออกแบบท่าทางประกอบเพลง
และฝึกซ้อมร่วมกัน

๓. ลักษณะการแต่งกาย

สิ่งของที่นำมาตกแต่งฉาก

(ติดภาพการแสดง)

๔. แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกหลังจากจัดการแสดงร่วมกันในชั้นเรียน